

Gode penge i energibesparelser

*Energiselskaberne vil betale for virksomhedernes realiserede energibesparelser og for at få lov til at udføre energisyn
af Mogens Johansson, Dansk Energi Analyse A/S*

D. 10. juni 2005 indgik regeringen og hovedparten af oppositionen en aftale om fornyet energispareindsats med henblik på af opnå konkrete, dokumenterbare energibesparelser på 7,5 PJ pr. år i perioden 2006-13. De 7,5 PJ er 1,7% af slut-energiforbruget og tre gange så meget, som der er opnået med den hidtidige indsats.

60% af besparelserne skal opnås gennem stramningen af bygningsreglementet, ved en mere effektiv ordning for energimærkning af bygninger, gennem energirigtig indkøb i statslige institutioner m.m., mens de 40% skal opnås ved, at energiselskaberne leverer flere besparelser end hidtil. Energiselskaberne (net- og distributionsselskaber inden for el, naturgas, fjernvarme og olie) skal opnå besparelserne inden for de nuværende økonomiske rammer. Selskaberne får metodefrihed, og der indføres målstyring.

Aftalen om den fremtidige energispareindsats

Transport- og energiministeren og energiselskaberne har udarbejdet en aftale om selskabernes fremtidige energispareindsats. Medio marts 2006 var aftalen ikke underskrevet, men el-, gas- og olieselskaberne er rede til at gøre det, mens fjernvarmeselskaberne ikke bakker op om aftalen. I stedet lægger de op til en særskilt aftale, der tager udgangspunkt i de vilkår, der gælder for fjernvarmen.

I aftalen forpligtes energiselskaberne til årligt at opnå de nedenfor anførte energibesparelser.

	PJ	GWh
Elnetselskaber	1,4	389
Naturgasselskaber	0,5	139
Fjernvarmeselskaber	0,9	250
Olieselskaber	0,15	42
I alt	2,95	819

Energisparemålene i 2006-13 (gennemsnit pr. år)

Elselskabernes 389 GWh/år svarer til ca. 1,1% af elsalget og er fordelt på de enkelte elselskaber efter elsalgets størrelse.

Metodefrihed

Energiselskaberne er ikke begrænset til deres eget forsyningsområde eller til deres egen energiart, når de skal finde energibesparelser. Et elselskab kan således også medtage realiserede besparelser vedr. brændsel og fjernvarme, og de kan medtage besparelser i virksomheder og boliger m.m. uden for eget forsyningsområde. Dog kan transport ikke indgå.

Ved opgørelsen af besparelserne er det alene det første års besparelser, der tæller, og 1 kWh el, gas, fjernvarme og olie tæller lige meget. Det er enkelt og det kan til dels forsvares med, at levetiden typisk er længere for brændselsbesparelser end for elbesparelser. Konvertering fra el til andre energiformer medregnes også. Derimod indgår konvertering fra eksempelvis naturgas til biobrændsel ikke, idet aftalen sigter mod at reducere behovet for tilførsel af energi til slutbrugerne (og således ikke har noget direkte med CO₂-reduktion at gøre).

Energiselskabernes virkemidler

For energiselskaberne drejer det sig ikke længere om rådgivning om energibesparelser, men derimod om realisering af besparelserne. Det mål kan selskaberne opfylde ved :

- selv at rådgive om besparelser og medvirke ved realiseringen af dem
- at samarbejde med andre (rådgivende ingeniører, VVS-firmaer, kedelleverandører o.s.v.) om at finde og realisere besparelserne
- at "købe" besparelser, som en virksomhed selv eller andre har realiseret
- at gennemføre konkrete besparelser på anlæg, som outsources til selskaberne

Der er stor forskel på de personaleressourcer, som energiselskaberne afsætter til disse opgaver. Eلسelskaberne reducerer tilsyneladende ikke deres stab af energirådgivere og må derfor forventes at lægge hovedindsatsen på rådgivning. Et gasselskab som DONG derimod forventer, at indsatsen over for erhvervskunderne vil svare til godt et mandår pr. år, og DONG vil derfor i stort omfang benytte samarbejdsaftaler med bl. a. kedelleverandører.

De store virksomheder bliver ombejlede

Med den nye aftale kan virksomhederne regne med at blive kontaktet af en række energiselskaber og rådgivere, som vil tilbyde at medvirke til at finde og realisere energibesparelser. Indsatsen vil formentlig især blive rettet mod de store forbrugere, der også har de store besparelserprojekter. De store virksomheder er også interessante, fordi en enkelt virksomhed måske kan levere, hvad der for et mellemstort energiselskab er hele årets besparelsesmål.

Hvor høj en pris virksomhederne kan få for energibesparelserne er naturligvis svært at forudsige. Begge parter kunne derfor nok være tjent med, at prisdannelsen skete på en børs for energibesparelser, hvor både de realiserede og dokumenterede besparelser og de potentielle blev sat til salg.

Et gæt på prisen (se boksen) kan være 400 kr. pr. MWh/år sparet. Det er et højt beløb, som kan reducere besparelserprojektets tilbagebetalingstid med næsten et år ved elbesparelser og med halvdelen ved gasbesparelser. I ikke så få tilfælde vil salget af besparelsen dermed kunne finansiere hele investeringen. Det gælder eksempelvis ved mange investeringer i styringer som frekvensomformere til pumper og blæsere, hvor tilbagebetalingstiden ofte ligger omkring et år.

Det er ikke kun de realiserede besparelser, der nu bliver penge værd. Også adgangen til at udføre energisyn og afdække virksomhedens muligheder for energibesparelser bliver værdifuld, hvis rådgiveren "får" de besparelser, der realiseres som følge af energisynet. Den bedste gevinst opnår virksomheden dog nok ved at betale for energisynet og selv "sælge" besparelserne til højestbydende.

Hvad er energibesparelserne værd?

Elselskabernes sparemål er 1,4 PJ/år (389 GWh/år). Dette mål skal nås inden for elselskabernes nuværende økonomiske ramme på 175 mio. kr. pr. år. Dermed kan elselskaberne fremover i gennemsnit bruge 450 kr. for hver MWh/år, som de leverer som realiserede og dokumenterede energibesparelser.

For gasselskaberne er sparemålet 0,5 PJ/år (139 GWh/år). I 2004 havde de afsat 18,9 mio. kr. til besparelsesaktiviteterne. Gasselskaberne kan godt bruge flere penge på opgaven, blot de holder sig inden for indtægtsrammerne, men vælger de at fastholde de 18,9 mio. kr., svarer det til 136 kr. pr. MWh/år eller 1,50 kr. pr. m³ naturgas årligt sparet.

Spændet fra 136 til 450 kr. er stort, men da elselskaberne er storebror i denne sammenhæng kunne man gætte på, at gennemsnitsprisen ved handel med energibesparelser på længere sigt komme til at ligge i den øvre ende, måske omkring 400 kr. pr. MWh/år.

På kortere sigt skal elselskaberne også have penge til aflønning af deres store stab af energirådgivere, hvorfor handelen med energibesparelser det første år eller to måske får et noget begrænset omfang og/eller priserne ender en del lavere end de 400 kr.

Tilskud til energibesparende foranstaltninger?

Måske skulle energiselskaberne overveje at bruge penge på at yde tilskud til energibesparelser frem for på rådgivning m.m.

Indtil 2001 havde Energistyrelsen en tilskudsordning for energibesparelser i erhvervslivet, og erfaringerne herfra er gode. Direktionerne i mange virksomheder fokuserede nemlig på energibesparelsemulighederne, simpelthen fordi de ønskede at få del i tilskudsmidlerne.

Tilskuddene dengang var typisk på 25% af investeringen og svarede til omkring 300 kr. pr. MWh el og 150 kr. pr. MWh gas, der årligt sparede. Det er mindre end de måske 400 kr. pr. MWh, der nu forventes brugt, og derfor er det oplagt at overveje, om ikke energiselskabernes midler kan udnyttes bedre som tilskud. Det ville reducere bureaukratiet og det ville betyde, at også besparelser med lidt længere tilbagebetalingstid blev fremmet.

Kommentar fra FSE vedr. ideen med en børs for energibesparelser